

kal!" A szombatra: a szabadságra, az értelmesen berendezett élet megvalósítható csodájára hív a kötet — megformálásában sajnos kissé didaktikus — záróverse. Az értelmes élet gondolata vezérli Péntek Imre költői világát. Ezért bírálja a kisváros fantáziátlan életét (*Kisvárosom*), ezért elmélkedik az öngyilkosságba menekülésről (*Baleseti jegyzőkönyv egy gondnoknő haláláról, Ifjúságom emlékműve*), ezért a gyilkos ironia, amikor várakozó, s nem cselekvő nemzedékről mond kritikát (*Lassú ima*).

Túl egyszerű volna e költészet, ha a hit mellett nem élne a keserűség diktálta kétegyes. Nemcsak a személyes létsors és tapasztalat figyelmeztetése ez. Az emberi létezés határoltága, a történelmi időhöz mért parányi volta is megszenvedett élménye. Ezért tágul az egyetemes létbe a lírai hős, ezért keres minél szilárdabb viszonyítási pontokat. Ezért tart jóvátehetetlennek minden tévedést: hisz kijavítani lehet a hibát, de az elmúlt időt visszahívni nem. Az emberi lét mindennapiságát és filozófiai értelmét szervesen ötvöző szemlélet segíti meggyőződésében, az otthonteremtés szükségességében. Tamási Ábeljének életigazságát Péntek Imre is felismerte, s a lírai hős szenvedése épp e hiányból fakad. Ezért annyi a társ után sóvárgó vallomás. Hol álcázott formában szólal ez meg, mint az *Othonról zavaros körülmények közt távozott fiatal férj levele a városból* című vers pompásan sikerült kedves-bumfordi soraiban, hol közvetlenül (*Mint a koldus... Szökésben*), hol pedig rezignáltan vagy dacosan közölt állapotként, melynek tarthatatlan voltát épp az ábrázolás módja sugallja (*Szélben, Alom-tan, Szociálpszichopatológiai jegyzetek*).

Az *Elérhetetlen föld* című antológia — már megkésetten — 1969-ben jelent meg. A kilenc költő közül majdnem utolsóként lát napvilágot Péntek Imre önálló kötete, érthetetlenül hosszú késéssel. S bár a szerző jelen volt eddig is az irodalmi életben, költői tehetségét megillető helyét csak most foglalhatja el. Erőteljes költői világot mutat az *Éjjéli pályaudvar*, s nemcsak a *Magvető* sokáig gyengélkedő Új Termés sorozatának megújulását jelzi Péntek Imre és Szalai Csaba kötete, hanem a nemzedéknek is ígéretes teljesítménye. (*Magvető, 1974.*)

VASY GÉZA

